

staa. Det var dette, at naar der blev Arbejdsløshed, sagde man, det er Noget, der egentlig ikke vedkommer Staten og Samfundet som saadant. Naar der bliver Arbejdsløshed, maa de Arbejdsløse ved Hjælp af deres private Bestræbelser se at staffe sig Arbejde, og hvis de ikke kunne det, saa er det Noget, som Samfundet ikke blander sig i; de maa seile deres egen Sø. Det Standpunkt er der Mening, er der Konsekvens i. Hvis jeg havde hørt med til det konservative Parti, vilde jeg betænke mig to Gange, før jeg vilde forlade dette gamle, solide, paa en vis Maade grundmurede Standpunkt. Man skal i det Hele taget, naar man hører med til det konservative Parti, være lidt varsom med at kokettere med disse moderne Ideer om, at Arbejderne have en moralsk Ret til Arbejde; begynder man paa den Slags Indrømmelser, er det vanskeligt at blive staaende paa Halvveien. Min Anskuelse er, at der ogsaa er god Mening i at sige saaledes: Samfundet erkjender, at i Arbejdsløsheds-Tider have de Arbejdsløse Ret til at faae Arbejde, men naar der kommer tilfældige Omstændigheder, som bevirke, at disse Arbejder ikke kunne udføres, enten fordi der er politisk Strid i Landet, eller fordi de forskjellige politiske Partier ikke kunne enes om disse Arbejder, eller fordi Veiriget lægger Hindringer i Veien, saa maa der ydes Hjælp til disse Menneſter, om hvilket det erkjendes, at de have en moralsk Ret til at holdes borte fra Fattigvæsenet, ved direkte Tilskud fra Staten. Disse to Standpunkter, det oprindelige konservative og det, jeg sidst nævnte, kan jeg altsaa forstaa; dem er der Mening i. Men det forekommer mig — som sagt, jeg indrømmer, man kan tage fejl — at for Dieblisset er det konservative Standpunkt dette: Arbejderne have moralsk Ret til Arbejde, men om denne Ret kan ste Fyldest, maa være afhængigt af tilfældige Omstændigheder, som de paagældende Arbejdere paa ingen Maade ere Herrer over. Det Standpunkt forekommer mig hverken at være Fugl eller Fisk, det er kun at sige a; men der er et gammelt Ord der siger: Naar man har jagt a, maa man ogsaa sige b. Hvad er Grunden til, at det konservative Parti er saa bange for dette Statsilskud? Det er allerede berørt af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5 Valgkreds (P. Holm) og af Andre her i Salen, at man har den Mistanke til de arbejdsløse Menneſter, at de ligge paa Lur efter at komme til at fede sig paa Statskassens Bekostning. Man har somme Tider fra meget yderliggaaende Oppositionsmænd hørt den Paastand, at Embedsmænd og de høiere

Samfundsklasser ere saadanne Menneſter, som altid ligge paa Lur for at komme til at fede sig af Statskassen. Jeg tror nu, at denne Paastand fra yderliggaaende Oppositionsmænd er greben ud af Luffen. Selvfølgelig er der braadne Kar i alle Lande; men i det Hele og Store tror jeg ikke, at der er nogen Sandhed i det, og jeg er overbevist om, at det Samme er Tilfældet med Arbejderne. De arbejdsløse Menneſter ligge virkelig ikke heller saadan paa Lur efter at blive fedede paa Statskassens Bekostning; den Fordel, som vilde falde af til Arbejdsløse ved Gaver fra Statskassen, vilde virkelig ikke være af en saa overordentlig stor Værdi. Jeg mener altsaa, at lige saa vist som vi skulle sige til de yderliggaaende Oppositionsmænd, at det er en Feiltagelse, naar de komme og bestyldte os, haade fungerende og forhenværende Embedsmænd, for, at vi vilde fedes af Statskassen, saaledes ere vi ogsaa forpligtede til at protestere imod, at noget Lignende skulde være Arbejdernes Hensigt. Jeg er overbevist om, at ligesom de, der nu engang leve af Statskassen, gjerne vilde gjøre Arbejde for, hvad de oppebære, og kun under ekstraordinære Omstændigheder, naar de enten paa Grund af Alder eller anden Strøbelighed blive satte ud af Bestillingen, vilde tage imod det, de oppebære fra Statskassen, men alligevel helst vilde gjøre Arbejde for det, ganske paa samme Maade vil det sikkert gaa med Arbejderne. Man har ikke nodig, at være bange for, at de skulde ville misbruge den Gave, som der er talt saa meget om at yde; thi det almindelige, jævne Arbejderstandpunkt vil være det samme som det almindelige, jævne Embedsmændsstandpunkt, at man helst vil fortjene sin Løn ved sit Arbejde. Jeg har derfor ikke Betænkelighed ved at stemme for den omtalte Gaveparagraf, og jeg vil tilraade ærede Medlemmer at gjøre det Samme.

Tanber: Jeg er ganske enig med den ærede Ordfører og Udvalget deri, at de have opstillet § 7 igjen, eftersom det i mine som i Udvalgets Dine er denne Paragraf, som giver denne Lov sin Betydning. Rigtig nok findes jo de 6 foregaaende Paragrafer; men om dem skal jeg, da jeg tidligere har været med til haade at foreslaa og som Ordfører for et tidligere Udvalg at anbefale disse Paragrafer, nu blot til, hvad der allerede er anført, føie Følgende. Det er dog vel bekendt, at der udkom en Lov for nogle Aar siden, som indeholdt ikke Andet end disse 6 Paragrafer. Man tog denne Lov saaledes, fordi man ikke kunde faae den anderledes. Følgen deraf var